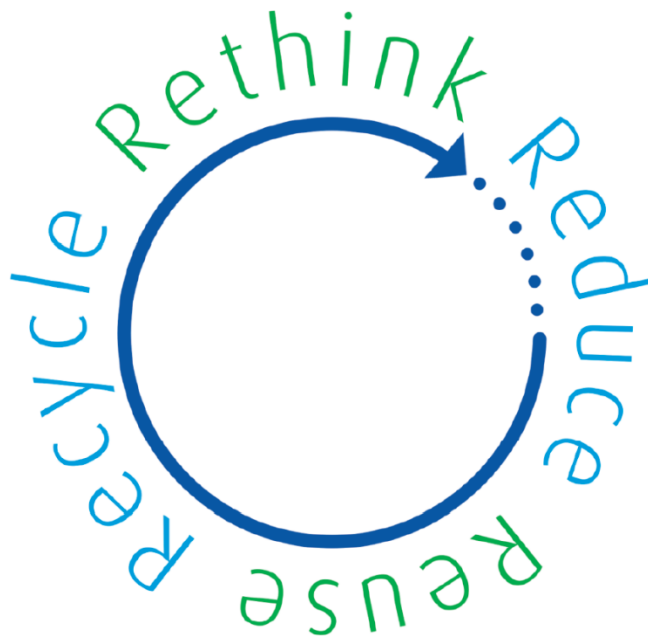

ASSOCIATION
OF CITIES
AND REGIONS
FOR RECYCLING
AND SUSTAINABLE
RESOURCE
MANAGEMENT

Vergelijkende analyse van de stedelijke praktijken op het vlak van het beheer van huishoudelijk en professioneel textielafval voor een toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

April 2023

Samenvatting

Het doel van dit verslag is aanbevelingen formuleren voor het beheer van huishoudelijk en professioneel textielafval in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die gebaseerd zijn op een analyse van de huidige situatie en een overzicht van de goede praktijken en aanbevelingen uit Europa die vastgesteld zijn via een bibliografisch onderzoek.

Het beheer van het textielafval in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De textielsector is niet sterk vertegenwoordigd in het BHG. De hoeveelheid textielafval wordt geschat op 14.000 ton per jaar. Een derde daarvan wordt momenteel ingezameld door vijf ondernemingen van de sociale en solidaire economie via inzamelingen die als doel het hergebruik van het textiel hebben, de rest wordt bij het restafval gegooid. Gesorteerd textiel wordt voor de helft hergebruikt, 7 % in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 44 % voor de export. Een derde wordt gerecycleerd, de rest wordt geëlimineerd. Er bestaan twee sorteercentra voor hergebruik in het BHG die samen de totale capaciteit van 9500 ton per jaar bereiken. De inzameling gebeurt via 300 inzamelpunten die voorzien zijn van textielcontainers en het textiel dat tweedehandswinkels binnenbrengen. De locaties van die containers is vastgelegd in een overeenkomst met de gemeentes.

Er bestaat weinig cijfermateriaal over professioneel textielafval. Er wordt verondersteld dat de hoeveelheid veel lager ligt dan die van huishoudelijk textiel (tussen 2000 en 5000 ton per jaar). Het grootste aandeel is waarschijnlijk voornamelijk afkomstig van de horeca, de zorgsector, kinderopvang, centra voor ouderen en gebruikers van uniformen en beschermende kledij (openbare diensten, administraties ...). Het lijkt erop dat de verhuur van professionele kledij een redelijk courante praktijk is in heel wat sectoren.

Verschillende hindernissen beperken het circulaire beheer van textiel. De markt van (gebruikt) textiel is voornamelijk een markt op wereldwijd vlak. Die hindernissen zijn dezelfde voor de verschillende Europese territoriums:

- **De lage kwaliteit van wat er ingezameld wordt** waardoor de hergebruiksmogelijkheden beperkt zijn en de waarde van het ingezamelde gebruikte textiel beperkt is.
- **De concurrentie van tweedehands textiel** met uitwisselplatforms, online verkoop of fastfashionproducten.
- **De technische barrières voor het sorteren en de opwaardering:** te weinig sorteercapaciteit met recyclage als doel, gebrek aan een recyclageketen met een hoge toegevoegde waarde, beperkte milieuvriendelijke productontwikkeling van textielproducten voor recyclage.
- **Economische hindernissen voor het sorteren en de opwaardering,** in verband met de daling van de kwaliteit van textiel en het gebrek aan een afzet met een grote toegevoegde meerwaarde.
- **De moeilijkheden in verband met de export:** onzekerheid over wat er zal gebeuren met het geëxporteerd textiel, mogelijke negatieve impact op de landen die het textiel importeren en mogelijke inperking of zelfs verbod op de export in verschillende landen.
- **Het gebrek aan gegevens en beperkte traceerbaarheid.**

Er konden enkele moeilijkheden geïdentificeerd worden die specifiek zijn voor Brussel:

- **De beperkingen van de huidige inzamelmethodes:** in veel gemeenten is het netwerk niet toereikend, er is een gebrek aan stimulansen om textiel te sorteren en er wordt gesluikstort rond de inleverpunten.
- **Het gebrek aan gewestelijk bestuur:** het voorzien van textielcontainers is voornamelijk afhankelijk van de wil van gemeentes. De verschillende inzamelsystemen bestaan naast elkaar en er is geen gewestelijke coördinatie of visuele coherentie voor de gebruikers.
- **Het gebrek aan sorteercapaciteit en verkooppunten.**
- **Het gebrek aan gegevens** vooral over afval van professionele activiteiten.

Goede praktijken en aanbevelingen geïdentificeerd

De goede praktijken werden gegroepeerd in verschillende thema's: de inzamelmethodes, de sorteeren opwaarderingsnetwerken, het bestuur en de systemen voor een bredere verantwoordelijkheid van de producent. Uit de vergelijkende analyse van de gevallen uit de praktijk en de algemenere aanbevelingen uit de analyse van de hindernissen en de kansen kunnen er enkele algemene aanbevelingen worden gegeven:

- De nood aan de **ontwikkeling van territoriale bestuursmethodes** voor het beheer van textielafval die gecoördineerd en omkaderd worden door verschillende actoren, de verzameling van informatie op basis van een betrouwbare reporting, de definiëring van duidelijke doelstellingen en hun opvolging, het promoten van tweedehandskledij en transparantie over wat er gebeurt met de ingezamelde stromen en waar ze naartoe gaan.
- De nood om **de inzamelmethodes op elkaar af te stellen** om te optimaliseren wat er geproduceerd wordt en via een efficiënt netwerk aan textielcontainers ingezameld wordt, maar ook de invoering van alternatieve inzamelmethodes die beantwoorden aan de moeilijkheden bij bepaalde woonwijzes of bevolkingsgroepen.
- Met het oog op een veralgemening van de sortering van niet-herbruikbaar textielafval: de **invoering van een REP -systeem** waardoor de het economisch sorteer- en recyclagemodel in de toekomst niet langer kwetsbaar is en ecodesign gepromoot kan worden om het waardeverlies van het ingezamelde textiel tegen te gaan.
- De nood om een **technologische controle** op te zetten om de ontwikkeling van een nieuw netwerk op te volgen en samen te werken op een grotere schaal aan de creatie van een industrieel textielrecyclagenetwerk.
- Voor professioneel textiel: de **veralgemening van de offerteaanvragen waarbij er rekening wordt gehouden met de criteria in verband met herstellingen en het levenseinde van producten** met betrekking tot de producenten, het huur- en onderhoudsaanbod en de gebruikers.

Aanbevelingen voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Volgende aanbevelingen zijn geformuleerd:

- **In samenwerking met de gemeenten een echt gewestelijk bestuur invoeren over het beheer van textiel** met doelstellingen voor de prestaties en het netwerk van inzamelpunten, overeenkomsten met meerdere belanghebbenden waarin de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren worden uitgeklaard en waarbij er gebruik wordt gemaakt van de ervaring en de infrastructuur van de bestaande actoren.
- **De bestaande inzamelmethodes versterken en alternatieve inzamelmethodes identificeren** door het netwerk van textielcontainers in slechter presterende zones aan te vullen, door te

analyseren waarom de betreffende zones lager dan gemiddeld scoren en door alternatieve inzamelmethodes in te voeren om de geïdentificeerde moeilijkheden te verhelpen.

- **De preventie van textiel en tweedehands kopen, promoten** bij Brusselaars door actoren inzake hergebruik te ondersteunen zodat ze hun aanbod kunnen ontwikkelen en door te communiceren over de voordelen van tweedehands of de goede praktijken om textiel te onderhouden.
- **De invoering van een UPV samen met de andere gewesten en producenten voorbereiden** door een denkoefening op te starten over ecoaanpassingen en de bijdragen aan de inzameling en de sortering in samenwerking met de bestaande actoren en door de actoren van de sociale en solidaire economie te betrekken bij de wat er zal worden ingevoerd.
- **De sorteerinstructies pas uitbreiden zodra er een UPV beschikbaar is** om het economisch evenwicht van de huidige actoren niet in gevaar te brengen.

Circulaire offerteaanvragen voor professioneel textiel promoten.